

A KOHÉZIÓS ALAP

Az 1994-ben felállított Alap azon tagállamok környezetvédelmi, valamint transzeurópai hálózati projektjeinek nyújt támogatást, amelyekben az egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelem az uniós átlag 90%-ánál kevesebb.

JOGALAP

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 177. cikke (elsősorban annak második bekezdése).

CÉLKITŰZÉSEK

A Kohéziós Alap az Európai Unió gazdasági, társadalmi és területi kohéziójának megerősítése céljából jött létre, a fenntartható fejlődés elősegítése érdekében. A 2014–2020-as programozási időszakban az alábbiakra nyújt támogatást:

- környezeti beruházások, beleértve a fenntartható fejlődéssel és az energiával összefüggő területeket, amelyek környezeti előnyökkel járnak;
- a közlekedési infrastruktúrához tartozó transzeurópai hálózatok (TEN-T);
- technikai segítségnyújtás.

Az Unió környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósítását célzó projektekkel összefüggésben az Alap hozzájárulást nyújthat a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos területekhez is. Ilyen például az energiahatékonyság, a megújuló energiák, a transzeurópai hálózatokon kívüli közlekedési szektorban a vasúti, folyami és tengeri közlekedés, az intermodális közlekedési rendszerek és kölcsönös átjárhatóságuk, a közúti, tengeri és légi közlekedés irányítása, a tiszta városi közlekedés és a tömegközlekedés.

A Kohéziós Alap 2014 óta az új Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz^[1] révén – 11,3 milliárd euróval – támogatja az európai hozzáadott értékkel rendelkező közlekedési infrastrukturális projekteket.

TÁMOGATHATÓ ORSZÁGOK

Az Alapot azon tagállamok számára tartják fenn, amelyekben az egy főre jutó bruttó nemzeti jövedelem (GNI) az uniós átlag 90%-ánál kevesebb. A 2014–

[1]Az Európai Parlament és a Tanács 1316/2013/EU rendelete (2013. december 11.) az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, a 913/2010/EU rendelet módosításáról és a 680/2007/EK és 67/2010/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről.

2020-as programozási időszakban az alábbi 15 ország jogosult a Kohéziós Alap támogatására: Bulgária, Ciprus, Csehország, Észtország, Görögország, Horvátország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Málta, Portugália, Románia, Szlovákia és Szlovénia.

KÖLTSÉGVETÉS ÉS PÉNZÜGYI SZABÁLYOK

A 2014–2020-as programozási időszakban az Unió (az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz számára történő átcsoportosításon felül) mintegy 63,4 milliárd eurót irányoz elő a Kohéziós Alap számára, és az Alap által egy adott projekt számára nyújtott pénzügyi támogatás mértéke a projekt költségeinek legfeljebb 85%-át teheti ki.

A 2014–2020-as időszakban a Kohéziós Alapból az egyes tagállamoknak nyújtott finanszírozás összege:

Tagállam	Költségvetés (millió euró)
Bulgária	2 278,3
Csehország	6 258,9
Észtország	1 073,3
Görögország	3 240,5
Horvátország	2 559,5
Ciprus	288,9*
Lettország	1 349,4
Litvánia	2 048,9
Magyarország	6 025,4
Málta	217,7
Lengyelország	23 207,9
Portugália	2 861,7
Románia	6 934,9
Szlovénia	895,3
Szlovákia	4 168,2
Összesen	63 390

* Beleértve a 2017–2020-as időszakra vonatkozó Kohéziós Alapból való támogathatóság felülvizsgálatából eredően Ciprusnak nyújtott 19,4 millió eurós kiegészítő összeget is.

Forrás: Európai Bizottság, nyílt hozzáférésű ESBA-adatok portálja, 2017. április.

JAVASLAT A 2020 UTÁNI UNIÓS KOHÉZIÓS POLITIKÁRA

A Bizottság 2018 májusában közzétette az Unió 2020 után folytatandó kohéziós politika szabályozására irányuló javaslatát. Ide tartoznak az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló rendeletek. A Kohéziós Alap továbbra is támogatni fogja „A növekedést és munkahelyteremtést szolgáló beruházások” célkitűzéshez tartozó programokat.

A javaslat megtartja a tematikus koncentrációt. A Kohéziós Alap két konkrét célkitűzést támogat majd: a zöldebb, karbonszegény és körforgásos gazdaság (PO2), valamint a jobban összekapcsolt Európa (PO3) célkitűzéseit. A Bizottság listát javasolt az ERFA és a Kohéziós Alap keretéből nem támogatható tevékenységekről, ilyenek többek között a nagyvállalkozásoknak nyújtott közvetlen támogatás, a repülőtéri infrastruktúra (a legkülső régiók kivételével) és egyes hulladékkezelési műveletek (pl. hulladéklerakók).

A 2014–2020-as programozási időszakban a Kohéziós Alap számára javasolt előirányzat 41,3 milliárd EUR, amelyből 10 milliárd EUR lenne az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközhöz való hozzájárulás. A 2020 utáni Kohéziós Alap ugyanabban a 15 tagállamban finanszíroz majd projekteket, mint a 2014–2020-as programozási időszakban.

A Bizottság javaslata a rendes jogalkotási eljárás alá tartozik, melyben a Parlament a Tanáccsal egyenrangú szerepet tölt be. Ez azt jelenti, hogy a két intézménynek 2020 vége előtt konszenzusra kell jutnia a Kohéziós Alapra vonatkozó jövőbeli szabályokról. A Parlament 2019 márciusában befejezte első olvasatát.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

A 2014–2020-as időszakra vonatkozó Kohéziós Alapról szóló rendeletet a rendes jogalkotási eljárás keretében fogadták el, és a Parlament teljes körű jogosultsággal rendelkezett módosítások előterjesztésére. Ez lehetővé tette a Parlament számára, hogy elérje, hogy a javasolt szabályok rugalmasabbá váljanak, illetve jobban megfeleljenek a tagállamok szükségleteinek. Elérte továbbá, hogy a Kohéziós Alapból finanszírozott beruházások körét kiterjesszék az energiahatékonyságba és a megújuló energiába történő befektetésekre is, különösen a lakásépítési ágazatban.

A Parlament támogatta azt az elképzelést, hogy vezessenek be a Kohéziós Alap használatának értékelését megkönnyítő közös mutatókat. Sikerrel járt, amikor kitarzott emellett, hogy a Bizottság javaslatával szemben a rendeletnek – felhatalmazáson alapuló jogi aktusok révén – lehetővé kell tennie e mutatók jegyzékének módosítását, amennyiben a végrehajtással kapcsolatos előrelépések hatékony értékelésének biztosítása érdekében kiigazítás bizonyul szükségesnek.

A 2014–2020-as többéves pénzügyi keret jogalkotási javaslatcsomaggal kiegészített félidős felülvizsgálatát követően a Kohéziós Alapot jelentős mértékben nem módosították.

Filipa Azevedo / Marek Kołodziejcki
04/2019

